

Αθήνα, 6/10/17

Τοποθέτηση Προέδρου ΣΠΕΦ στην θεματική ημερίδα ΥΠΑΝ-ΥΠΕΝ «Ενέργεια και Εξορύξεις»

Λουμάκης: Η πολυσυμμετοχικότητα είναι το κλειδί για την προσέγγιση των φιλόδοξων στόχων στις ΑΠΕ

Σε συνέχεια πρόσκλησης ο Πρόεδρος του ΣΠΕΦ κος Στέλιος Λουμάκης συμμετείχε στις 2/10/17 σε ημερίδα του Υπουργείου Ανάπτυξης και του Υπουργείου Ενέργειας, όπου από τους Γεν. Γραμματείς των υπουργείων κ.κ. Λ. Λαμπριανίδη και Μ. Βερροϊόπουλο αντίστοιχα παρουσιάστηκαν οι καταρχήν στρατηγικές της Πολιτείας για την θεματική «Ενέργεια και Εξορύξεις». Κατά την ομιλία του ο κος Λουμάκης ανέφερε τα εξής:

1. Ο εθνικός μας στόχος στην ΕΕ για διείσδυση των ΑΠΕ στο 18% της συνολικής ενεργειακής κατανάλωσης το 2020, είναι μάλλον φιλόδοξος με δεδομένο ότι τα πλέον πρόσφατα στοιχεία δείχνουν πως βρισκόμαστε μόλις στο 15,4% και μάλιστα πως από το 2013 και μετά, που ήμασταν ήδη στο 15%, η πρόοδος είναι ιδιαίτερα αργή. Ο σχεδιασμός του ΥΠΕΝ για υλοποίηση ~2,5 GW νέων ΑΠΕ έως το 2020 δεν φαίνεται εφικτός, αφού η απουσία τραπεζικού δανεισμού κάνει αδύνατη την χρηματοδότηση αυτών των νέων επενδύσεων ύψους 2,5 – 3 δις ευρώ και μάλιστα σε τόσο σύντομο χρονικό διάστημα. Παρόλα αυτά με κατεύθυνση να αξιοποιηθεί κατά μέγιστο το υπάρχον δυναμικό ώριμων έργων από εταιρείες που λειτουργούν ήδη στην χώρα, είναι απαραίτητη η ενίσχυση της ρευστότητας τους μέσω της μείωσης έως και εξάλειψης των υπερημεριών στις πληρωμές της παραγωγής τους από τον ΛΑΓΗΕ. Τούτο σε συνδυασμό με την συμπερίληψη του ΛΑΓΗΕ ήδη από πέρυσι στα νομικά πρόσωπα της Γενικής Κυβέρνησης, νομίζουμε θα βοηθήσει και τους μνημονιακούς στόχους της χώρας περί μείωσης των ληξιπρόθεσμων υπολοίπων προς τον ιδιωτικό τομέα γενικά.
2. Επιπλέον οι συνθήκες της αγοράς αλλάζουν επί το ανταγωνιστικότερο ραγδαία για τα νέα έργα ΑΠΕ, όσον αφορά δηλαδή το μοντέλο λειτουργίας τους και ειδικά την ένταξη τους στην Προημερησία αγορά από τα επόμενα λ.χ. 2-3 χρόνια και μετά. Ακόμη και η λειτουργία του Target Model με τις δύο επιπλέον αγορές (Ενδοημερησία και Εξισορρόπησης) που θα προσφέρουν δυνατότητες διόρθωσης των θέσεων των ανανεώσιμων προσφορών στην Προημερησία με σκοπό την μεγιστοποίηση της ένταξης και λειτουργίας τους στο σύστημα και την παράλληλη μείωση των ποινών αποκλίσεων, δεν θα αμβλύνει το πρόβλημα, αφού οι νέες αυτές ΑΠΕ θα έχουν επωμιζόμενες την στοχαστικότητα της παραγωγής τους λόγω του καιρού, να ανταγωνιστούν ευθέως τα ορυκτά καύσιμα που όμως δεν έχουν καμία στοχαστικότητα. Συνεπώς το επενδυτικό ρίσκο καθίσταται ιδιαίτερα υψηλό, αφού η προτεραιότητα ένταξης των νέων ΑΠΕ δεν θα υπάρχει πλέον, άρα δεν θα υπάρχει και πλήρης απορρόφηση της παραγωγής τους υπό το πρίσμα του οικονομικού ανταγωνισμού προσφορών στην χονδρεμπορική αγορά. Ο συνδυασμός αυτός δεν φαίνεται να μπορεί οικονομικά βιώσιμα για τους επενδυτές ΑΠΕ να αντιμετωπιστεί, αν δεν υπάρξουν οικονομικά και τεχνολογικά βιώσιμες δυνατότητες αποθήκευσης της διαλείπουσας παραγωγής τους, ώστε οι νέες αυτές ΑΠΕ να προσομοιάζουν στις εγχύσεις με τις συμβατικές πηγές που θα κληθούν οικονομικά να ανταγωνιστούν. Ειδικότερα στο κομμάτι των τεχνολογιών αποθήκευσης η χώρα μας δεν πρέπει να προστρέξει αν οι τιμές των τεχνολογιών που ωριμάζουν διεθνώς δεν αποκλιμακωθούν ικανοποιητικά. Άποψη μας βέβαια είναι πως και να ήθελε η Πολιτεία να προστρέξει, το επενδυτικό κοινό είναι πλέον αρκετά επιφυλακτικό και δεν θα ανταποκριθεί να επενδύσει σε ακριβές τεχνολογίες στηριζόμενο σε λειτουργικές επιδοτήσεις, μόνο και μόνο για να καθυβρίζεται εκ των υστέρων για την κάποτε πρωτοποριακή και αρεστή επιλογή του.

3. Μια άλλη παράμετρος δυσκολίας για τις ΑΠΕ, είναι πως το ευρωπαϊκό σύστημα εμπορίας ρύπων ETS, απέχει πολύ από το να δώσει, αν ποτέ αφεθεί να δώσει, τιμές CO₂ που να αντανακλούν το πραγματικό εξωτερικό κόστος των ορυκτών καυσίμων στην ηλεκτροπαραγωγή (δηλαδή να πάψουν τα ορυκτά καύσιμα δια της πλαγίας οδού να επιδοτούνται) και έτσι οι ΑΠΕ να αποκτήσουν τον απαραίτητο οικονομικό χώρο έναντι των συμβατικών καυσίμων, ώστε να μπορέσουν παρά την διαλείπουσα φύση τους να τα ανταγωνιστούν επιτυχώς στην χονδρεμπορική αγορά. Ο ευρωπαϊκός στόχος μάλιστα του 2030 για διείσδυση ΑΠΕ στο 27% στο ενεργειακό μίγμα, που μεταφράζεται σύμφωνα και με την παρουσίαση του ΥΠΕΝ για την χώρα μας σε επιπλέον του στόχου του 2020 νέα 7-8 GW ανανεώσιμων ήτοι αντίστοιχα 7-8 νέα δις ευρώ επενδύσεων, φαίνεται με τα σημερινά δεδομένα παντελώς απρόσιτος.
4. Με σκοπό την επίτευξη του μέγιστου δυνατού αποτελέσματος ως προς την τουλάχιστον προσέγγιση των στόχων του 2020 αλλά και ύστερα, η Πολιτεία οφείλει να σκέφτεται καταρχήν με όρους επενδυτή, δηλαδή αυτού που θέλει σταθερά να προσελκύσει και κατόπιν να θέσει τα ανάλογα θεμέλια από τώρα. Αυτό μεταφράζεται καταρχήν σε σταθερότητα θεσμικού πλαισίου και για να μην ξεγελιούνται κάποιοι, όχι μόνο του φορολογικού. Οι «σειρήνες» που διαχρονικά τροφοδοτούν την αστάθεια, βάλλουν πρωτίστως κατά της θεσμικής αξιοπιστίας της χώρας αλλά δήθεν μετά κόπτονται επιλεκτικά για το φορολογικό πλαίσιο.
5. Οι νέες αυτές ΑΠΕ εξ' ορισμού δεν μπορούν να προέλθουν από ένα και μόνο είδος επενδυτών. Με άλλα λόγια ούτε ο οικιακός-κτιριακός τομέας μπορεί μόνος του να καλύψει το άλμα, ούτε βεβαίως και οι πολύ μεγάλες επενδύσεις που για χωροταξικούς και πλείστους άλλους λόγους (π.χ. δίκτυα, συμφόρηση συστήματος) αντιμετωπίζουν και θα αντιμετωπίζουν προβλήματα και αντιδράσεις. Χρειάζεται ανυπερθέτως να ενεργοποιηθούν και οι μικρομεσαίοι μέσα από επενδυτικά σχήματα που θα μπορούν να ενώνουν τις δυνάμεις τους με οικονομικά βιώσιμο τρόπο σε πολυσυμμετοχική και συνεργατική βάση, μοντέλο ιδιαίτερα διαδεδομένο στην ΕΕ και που θα μας καταστήσει όλους συμμάχους στο μεγάλο αυτό εγχείρημα. Μόνο έτσι μπορούν απουσία τραπεζικού δανεισμού να συγκεντρωθούν και ισχυρά εγχώρια κεφάλαια που θα μας φέρουν πλησιέστερα στους ανανεώσιμους στόχους και που θα βοηθήσουν να μην αφεληγιστεί ο χώρος, με ότι αρνητικά συνεπάγεται για την λειτουργική εκροή συναλλάγματος. Για να μην παρεξηγηθούμε, οι ξένες επενδύσεις στην κατάλληλη όμως ποσόστωση είναι πολύτιμες στις ΑΠΕ, αφού αφενός αποτελούν δείκτη επενδυτικής αξιοπιστίας και ελκυστικότητας της χώρας και αφετέρου μπορούν διαχρονικά να θέτουν φραγμούς στον αυτοκαταστροφικό μας εαυτό ως προς την αστάθεια του θεσμικού πλαισίου.
6. Η Κυβέρνηση προς την κατεύθυνση της συμμετοχής και των μικρομεσαίων στο φιλόδοξο εγχείρημα των ΑΠΕ, προωθεί μια ουσιαστική πρωτοβουλία μέσω του υπό διαβούλευση νομοσχεδίου για τις Ενεργειακές Κοινότητες (Εν. Κοιν.). Αν δεν υπάρξουν άστοχοι αποκλεισμοί επενδυτών μέσω κριτηρίων εντοπιότητας ή άλλων ασαφειών επί της καταβολής ή μη ασφαλιστικών εισφορών για τα μερίσματα από τους συνεταιρισμούς αυτούς, νομίζουμε η πρωτοβουλία μπορεί να δώσει καρπούς. Τολμούμε μάλιστα να πούμε πως σύντομα το μοντέλο, για κάποια επιλεγμένα έργα τους θα το ακολουθήσουν και μεγάλες ιδιωτικές εταιρείες προκειμένου να προσελκύσουν ευκολότερα κεφάλαια αλλά και να έχουν την κοινωνία σύμμαχο στα έργα τους, που άλλως δεν θα γίνουν.
7. Η Κυβέρνηση στην ενδιαφέρουσα πρωτοβουλία της αυτή οφείλει να θέσει και τους ανάλογους καταλύτες, ώστε η ενεργοποίηση του αναπτυξιακού αυτού μοντέλου να «πάρει άμεσα μπρος». Τίποτα δεν μπορεί να είναι πιο αποτελεσματικό για την εγκαθίδρυση του θεσμού των Εν. Κοιν. στην ψυχολογία της αγοράς και στα πλατιά στρώματα που πρέπει να απευθυνθεί η Κυβέρνηση, από το να υπάρξουν πυρήνες άμεσης υλοποίησης τέτοιων project με ευρεία όμως συμμετοχή ιδιωτών. Ανάπτυξη Εν. Κοιν. από ΟΤΑ, με τους ΟΤΑ, για τους ΟΤΑ, θα επιφέρει τα αντίθετα αποτελέσματα αποθαρρύνοντας τους ιδιώτες. Το Κράτος με τα μέσα που διαθέτει οφείλει να το αποτρέψει αυτό. Το ενδιαφέρον για παράδειγμα της ΔΕΗ Ανανεώσιμες (ΔΕΗΑΝ) να αναπτυχθεί δυναμικά στις ΑΠΕ τα επόμενα χρόνια μέσω μιας πλειάδας ώριμων έργων που διαθέτει, στερούμενη όμως τα απαραίτητα κεφάλαια, θα μπορούσε να αποτελέσει win-win ευκαιρία για όλους. Η ΔΕΗΑΝ δηλαδή, που ελέγχεται εν τέλει από το Κράτος, εισφέροντας κάποια καταρχήν από τα μικρότερα ώριμα έργα που διαθέτει προς ανάπτυξη σε κοινές εταιρείες Εν. Κοιν. με ευρεία συμμετοχή ιδιωτών, θα μπορούσε να αποτελέσει καταλύτη επιτυχίας για τον θεσμό. Άλλωστε καθημερινά

εισπράτουμε την ρητορική της ΔΕΗ για συνεργασία με ιδιώτες σε μια σειρά από ενεργειακά projects, οπότε γιατί όχι μέρος της συνεργασίας αυτής να μην αφορά και εγχώριους μικρούς παίκτες μέσω των Εν. Κοιν. Ο ΣΠΕΦ έχει προπαρασκευαστικά από πέρυσι προωθήσει πρωτοβουλία εσωτερικής σφυγμομέτρησης του ενδιαφέροντος των μελών του προς την κατεύθυνση της ανάπτυξης συνεταιριστικού σχήματος στις ΑΠΕ διερευνώντας παράλληλα και αρκετά υποψήφια ώριμα έργα στο χώρο των αιολικών και μικρών υδροηλεκτρικών που προσφέρουν και τις υψηλότερες πλέον τυπικές αποδόσεις. Ήδη υφίσταται ομάδα 65 παραγωγών εντός του Συνδέσμου με δηλωθέν προς επένδυση ελάχιστο συνολικό καταρχήν κεφάλαιο 3,5 εκατ. ευρώ. Οπότε μια συζήτηση για δημιουργία Εν. Κοιν. με την ΔΕΗΑΝ σε ισορροπημένη βάση για κάποιο έργο της, τέμνει οπωσδήποτε το ενδιαφέρον μας και καλούμε συνεπώς την Πολιτεία να ανταποκριθεί.